

“ဒီဗီဘီဒီဘီဘီ” အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲ အစီအစဉ်ကို ဒီဗီဘီ သတင်းဌာနက စနေနေ့တိုင်း ရိုက်ကူးပြီး ဒီဗီဘီရုပ်သံလိုင်းမှာ အထက်ပါ အစီအစဉ်အတိုင်း ထုတ်လွှင့် တင်ဆက်ပါတယ်။

DVB Debate ဟာ မိမိတို့ရဲ့အတွေးအမြင် အယူအဆတွေကို လွတ်လပ်စွာ သဘောကွဲလွဲနိုင်ဖို့၊ အပြန်အလှန် နားလည်မှုတွေကို တည်ဆောက်နိုင်ဖို့၊ မြန်မာ့အနာဂတ် ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေဖို့၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှာရှိနေတဲ့ ပြဿနာတွေကို အဖြေရှာနိုင်ဖို့၊ လူတိုင်းပါဝင်နိုင်ပြီး မတူကွဲပြားတာတွေကို လက်ခံပေးနိုင်ဖို့၊ အချေအတင်ဆွေးနွေးတဲ့ ယဉ်ကျေးမှု ပေါ်ထွက်လာစေဖို့ ရည်ရွယ်ပါတယ်။

မီဒီယာတွေနဲ့ အသင်းအဖွဲ့တွေကိုလည်း အခုလို လွတ်လပ်ပွင့်လင်းတဲ့ ဒီဘီဘီရဲ့ အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲမှာ ပါဝင်ဖို့ကို ဖိတ်ခေါ်ပါတယ်။

အပတ်စဉ် သတင်းထုတ်ပြန်ချက်တွေ၊ သတင်းဓာတ်ပုံတွေနဲ့ ဒီဘီဘီကာတွန်းကို ရုပ်သံရိုက်ကူးပြီး မကြာခင်မှာပဲ ဒီဗီဘီဒီဘီဘီရဲ့ Facebook စာမျက်နှာနဲ့ ဝက်ဘ်ဆိုဒ်မှာ ကြည့်ရှုနိုင်ပါတယ်။

Debate on DVB TV
Sunday: 19:15 (New), 21:00
Monday: 10:15, 15:15, 21:00
Wednesday: 10:15, 15:15
Friday: 15:15, 21:00

အမှတ် - ၄၅၄၊ ၇ လွှာ၊
 ကုန်သည်လမ်းနှင့်
 ဗိုလ်ကလေးဈေးလမ်းထောင့်၊
 ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

ယခုအပတ် ဆွေးနွေးပွဲအတွက် မေးခွန်းကတော့

“သတင်းသမားတွေ ဘယ်အခြေအနေမှာ

ဥပဒေနဲ့ ငြိစွန်းသလဲ”

ဖြစ်ပါတယ်။

မှတ်ချက်ပေးလိုတာ

အကြံပြုလိုတာ

မေးမြန်းလိုတာတွေ ရှိပါက ရုံးချိန်အတွင်း

ဖုန်းနံပါတ် +၉၅ ၉၄ ၅၉၈ ၆၅ ၉၄၀ နဲ့

debate@dvb.no ကို ဆက်သွယ်ပြီး

“သတင်းသမားတွေ ဘယ်အခြေအနေမှာ ဥပဒေနဲ့ ဖြစ်နားသလဲ” (နေသွင်ညိုကား)

မတရားအသင်းဆက်သွယ်မှုနဲ့ အဖမ်းခံထားရတဲ့ သတင်းသမား ၃ ယောက်ကို လက်ထိပ်ခတ်လျက် ဇူလိုင်လ ၇ ရက်နေ့က ရှမ်းပြည်နယ်၊ သီပေါမြို့နယ် တရားရုံးမှာ ပထမဆုံးအကြိမ် ရုံးထုတ်ခဲ့ပါတယ်။ ဖွန့်လ ၂၆ ရက်နေ့က ရှမ်းပြည်နယ် အရှေ့မြောက်ဒေသ၊ နမ့်ဆန် - သီပေါကားလမ်း၊ နမ့်ဆန်မြို့နယ် ဘုရားကြီးကျေးရွာအနီးမှာ နယ်မြေခံ တပ်မတော်စစ်ကြောင်းက ဒီဗီဘီ သတင်းထောက်နှစ်ဦးနဲ့ ဧရာဝတီ သတင်းထောက်တစ်ဦးတို့ကို ဖမ်းဆီးခဲ့ပါတယ်။

ဧရာဝတီသတင်းဌာနမှ သတင်းထောက် ဦးသိန်းဇော် (ခ) လဝီဝမ်၊ DVB သတင်းဌာနမှ အကြီးတန်းသတင်းထောက် ဦးအေးနိုင်နဲ့ ဦးပြည့်ဘုန်းအောင်တို့ဟာ ပလောင်လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့က ကျင်းပတဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါး တိုက်ဖျက်ရေးအခမ်းအနားကို သွားပြီး အပြန်မှာ အဖမ်းခံရတာ ဖြစ်ပြီး ဖွန့်လ ၂၈ ရက်နေ့မှာ သတင်းထောက်သုံးယောက်နဲ့ အတူ ယာဉ်မောင်း ၃ ဦး (စုစုပေါင်း ၆ ဦး) ကို မတရားအသင်း ဆယ်သွယ်မှုနဲ့ အမှုဖွင့်ခဲ့တဲ့ သီပေါမြို့နယ် ရဲတပ်ဖွဲ့ ရဲမျိုးမြင့်ဝင်းက ဒီဗီဘီကို ပြောပါတယ်။

မတရားအသင်းဆက်သွယ်မှု

မတရားအသင်း အက်ဥပဒေ ၁၇ (၁) မှာ မည်သူမဆို မတရားအသင်း၏ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ယင်းအသင်း၏ အစည်းအဝေး၌ ပါဝင်ဆောင်ရွက်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ယင်းအသင်းအတွက် ဝင်ကြေးထည့်ဝင်၊ ရယူ၊ တောင်းခံလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် တနည်းနည်းဖြင့် ယင်းအသင်း၏ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကူညီလျှင် ပြစ်မှုမြောက်တယ်လို့ ပြဌာန်းထားပါတယ်။ နှစ်နှစ်ထက်မနည်း၊ သုံးနှစ်ထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ် ကျနိုင်ပါတယ်။

လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အချို့ကို တနိုင်ငံလုံး ပစ်ခတ်တိုက်ခတ်မှု ရပ်စဲရေးစာချုပ် (NCA) မှာ လက်မှတ်မထိုးခင်မှာ မတရားအသင်းနဲ့ အကြမ်းဖက်သူတွေ အဖြစ်ကနေ ပယ်ဖျက်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး/ ကရင်အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော် ငြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီ၊ ဒီမိုကရေစီအကျိုးပြု ကရင်တပ်မတော်၊ ချင်းအမျိုးသားတပ်ဦး၊ ပအိုဝ်းအမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ချုပ်၊ ရခိုင်ပြည်လွတ်မြောက်ရေးပါတီအဖွဲ့၊ ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး၊ မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများ ဒီမိုကရက်တစ်တပ်ဦးနဲ့ ရှမ်းပြည် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကောင်စီ/ ရှမ်းပြည် တပ်မတော်တောင်ပိုင်းအဖွဲ့တို့ကို မတရားအသင်းကနေ ပယ်ဖျက်ကြောင်း ၂၀၁၅ အောက်တိုဘာလအတွင်းက ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးက အမိန့်ထုတ်ပြန်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

တချိန်တည်းမှာ ပဋိပက္ခ အဆိုးမသတ်နိုင်သေးတဲ့ ကချင်ပြည်နယ်၊ ရှမ်းပြည်နယ်၊ ရခိုင်ပြည်နယ်တို့မှာ ဒီပုဒ်မနဲ့ အဖမ်းခံထားရတဲ့ အရပ်သားတွေ များစွာ ရှိခဲ့ပါတယ်။ ဒီမိုကရေစီ အကူးအပြောင်းကာလ ၂၀၁၂ ခုနှစ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝှမ်းမှာ မတရားအသင်း ပုဒ်မနဲ့ အရေးယူခံရတဲ့ အမှု ၁၀၃ မှု ရှိပြီး ၅ နှစ်အတွင်း အမှု စုစုပေါင်း ၄၀၀ ကျော် ရှိခဲ့တယ်လို့ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ ထုတ်ပြန်ချက်အရ သိရပါတယ်။

အန်အယ်ဒီ အစိုးရလက်ထက်မှာ ပြီးခဲ့တဲ့ ဧပြီ ၁၀ ရက်နေ့က “ရက္ခိုင်တပ်မတော်ဖလား” ခေါင်းစဉ်နဲ့ ဘောလုံးပွဲ ကျင်းပခဲ့တဲ့ ရခိုင်ပြည်နယ် မြောက်ဦး မြတန်ဆောင် ဆရာတော် ဦးနန္ဒာသာရနဲ့ ကိုခိုင်နိုင်မင်းတို့ မတရားအသင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၇ (၁) နဲ့ ဖမ်းဆီး တရားစွဲခဲ့သလို၊ ပြီးခဲ့တဲ့ ခရစ်စမတ် ကာလအတွင်းက ကချင်ပြည်နယ်မှာ မိုးကိုး ကချင်နှစ်ခြင်းခရစ်ယာန် သင်းထောက်ဆရာ ဦးတီတီနောင်လတ်နဲ့ ဦးလန်ဂျော် ဂမ်ဆိုင်တို့ မတရားအသင်း ဆယ်သွယ်မှုနဲ့ ဖမ်းဆီးခံရတဲ့ အမှုမျိုးတွေ ရှိခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ဒီဇင်ဘာ ၂၈ ရက်နေ့က မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများ ဒီမိုကရက်တစ်တပ်ဦး (ABSDF) ဗဟိုကော်မတီဝင် ဦးမင်းဌေးကို ဗန်းမော် - လွယ်ဂျယ် ကားလမ်းပေါ်က စိန်လွယ်စစ်ဆေးရေးဂိတ်မှာ ဖမ်းဆီးပြီး ၁၇ (၁) နဲ့ပဲ ကချင်ပြည်နယ် ဗန်းမော်အကျဉ်းထောင်မှာ ဖမ်းဆီး ထိန်းသိမ်းထားပါတယ်။

သတင်းသမားနဲ့ မတရားအသင်း

ဒီဗီဘီ သတင်းထောက်နှစ်ဦးနဲ့ ဧရာဝတီ သတင်းထောက်တစ်ဦးတို့ဟာ လက်ရှိ အစိုးရလက်ထက်မှာ ၁၇ (၁) နဲ့ အမှုဖွင့်ခံရတဲ့ ပထမဆုံး သတင်းသမားတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ပထမအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော်မှာ အဆိုပါ မတရားအသင်းများ အက်ဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းပေးဖို့ အဆိုတင်ခဲ့သူ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီပါတီသစ် ဥက္ကဋ္ဌ ဦးသိန်းညွန့်က “ဒီသတင်းမီဒီယာသမား ၃ ယောက်ကို အခုလို ၁၇ (၁) နဲ့ အရေးယူမယ့်အစား ပြန်ပြီးတော့ လွှတ်ပေးလိုက်တာ အကောင်းဆုံးပါပဲ” လို့ ပြောပါတယ်။

“သေချာပြန်ကြည့်တဲ့အခါမှာ မည်သူမဆို မတရားအသင်းဝင်ဖြစ်ရင်၊ အဲတော့ ဘယ်သတင်း မီဒီယာသမား တစ်ဦးကမှ မတရားအသင်းဝင်မှ မဟုတ်ဘဲ ဒါတစ်ချက် ဒီဥပဒေနဲ့ အကျိုး မဝင်တော့ဘူး။ အဲဒီအသင်းရဲ့အစည်းအဝေးကို တက်ရောက်ဆင်နွှဲရင်၊ ဆိုတော့ သူတို့က အစည်းအဝေးကို သွားတက်တာ မဟုတ်ဘူး။ မူးယစ်ဆေးဝါး နှိမ်နင်းရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သတင်းသွားယူတာ၊ ပြီးတော့ အဲဒီအသင်းအတွက် ငွေတွေ ရိက္ခာတွေ ငွေပေးရမယ်၊ ရိက္ခာပေးရမယ်၊ ထောက်ပံ့ကြေးရယူခြင်းတောင်းဆိုခြင်းပြုရင်၊ အဲဒီတော့ ဒီဥပဒေရဲ့ အင်္ဂါရပ်တွေနဲ့ သတင်းမီဒီယာသမား ၃ ယောက် သတင်းသွားယူတာနဲ့တော့ ဘယ်လိုမှ အကျိုးမဝင်ဘူး” လို့ ဦးသိန်းညွန့်က ဖြည့်စွက် ပြောပါတယ်။

ထင်ရှားတဲ့ တရားလွှတ်တော်ရှေ့နေ ဦးသိန်းသန်းဦးကလည်း ဦးသိန်းညွန့်ပြောတဲ့ အချက်တွေကို သဘောတူပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ဦးသိန်းစိန် အစိုးရထက်ထက် ၂၀၁၄ ခုနှစ် မတ်လထဲမှာ ပြဌာန်းထားတဲ့ သတင်းမီဒီယာ ဥပဒေက ဒီလို ကိစ္စမျိုးတွေမှာ သတင်းသမားတွေကို အကာအကွယ် မပေးနိုင်ပဲ ဖြစ်နေတယ်လို့ ထောက်ပြပါတယ်။ “သတင်းမီဒီယာ ဥပဒေက မီဒီယာသမားတွေကို ကာကွယ်ပေးထားတာ။ ဒါနဲ့ ဘယ်စွဲပါမလဲ” လို့ ဦးသိန်းသန်းဦးက ပြောပါတယ်။

သတင်းမီဒီယာ ဥပဒေပုဒ်မ (၇) ဖွင့်ဆိုချက်မှာ သတင်းမီဒီယာသမား တစ်ဦးဟာ စစ်မက်ဖြစ်ပွားရာ ဒေသ၊ အရေးအခင်း၊ အဓိကရုဏ်း၊ အများပြည်သူ ဆန္ဒပြရာ နေရာဒေသတွေမှာ သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိ အဖွဲ့အစည်းက သတ်မှတ်ထားတဲ့ စည်းကမ်းတွေနဲ့အညီ သတင်းရယူနိုင်တယ်လို့ ဖွင့်ဆိုထားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိ အဖွဲ့အစည်းဆိုတာ ဘယ်လို အဖွဲ့အစည်းလည်းဆိုတာ ပေါ်လွင်ဖို့ အမြန်ပြင်ဆင်သင့်တယ်လို့ ဥပဒေပညာရှင်တွေက အကြံပြုပါတယ်။

ကိုလိုနီခေတ်ဥပဒေ

၁၉၀၈ ခုနှစ်က ပြဌာန်းခဲ့တဲ့ မတရားအသင်းများ အက်ဥပဒေဟာ အိန္ဒိယနိုင်ငံရဲ့ အက်ဥပဒေတစ်ခုဖြစ်ပြီး အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာတော့ ဒီဥပဒေကို ပြင်ဆင်ထားပြီး ဖြစ်တယ်လို့ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၊ ဥပဒေရေးရာနှင့် အထူးကိစ္စရပ်များ လေ့လာဆန်းစစ် သုံးသပ်ရေးကော်မရှင် ဥက္ကဋ္ဌ သူရဦးရွှေမန်းက ဇူလိုင်လ ၇ ရက်နေ့က သူ့ရဲ့ လူမှုကွန်ရက်မှာ ရေးသားဖော်ပြပါတယ်။ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ညီညွတ်ရေးကို ရှေးရှာသင့်တယ်၊ တကယ်လုပ်ရင် ကုစားခွင့် သက်သာခွင့်တွေ ရှိနေတယ်လို့လည်း သူရဦးရွှေမန်းက ပြောပါတယ်။

ဦးရွှေမန်းရဲ့ ဒီထုတ်ပြန်ချက်ဟာ အမျိုးသား လူ့အခွင့်အရေး ကော်မရှင်ရဲ့ ဖွန့်လ ၃၀ ရက်နေ့ ရက်စွဲနဲ့ သတင်းထုတ်ပြန်ချက်ကို ပဲ့တင်ထပ်လိုက်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသား လူ့အခွင့်အရေး ကော်မရှင်ရဲ့ ထုတ်ပြန်ချက် အပိုဒ် (၂) မှာ “အရေးယူခံရသူများသည် သတင်းမီဒီယာသမားများ ဖြစ်သဖြင့် ၎င်းတို့၏ သတင်းရယူခွင့်နှင့် သတင်းလွတ်လပ်ခွင့်ကို အလေးထားစဉ်းစားရန်နှင့် ယခုအချိန်သည် ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေးကို အလေးထားစဉ်းစားရန်နှင့် ယခုအချိန်သည် ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေးကို တနိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာဖြင့် ဖော်ဆောင်နေသော အချိန်ကာလ ဖြစ်သည်ဆိုသည့် အချက်ကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် သင့်မြတ်မည်” လို့ အကြံပြုထားပါတယ်။

တပ်မတော်နဲ့ သတင်းမီဒီယာ

အခုနောက်ဆုံး ဧရာဝတီနဲ့ ဒီဗီဘီဌာနတို့က သတင်းသမား သုံးယောက်ကို တပ်မတော်က တရားစွဲလိုက်တာဟာ The Voice အယ်ဒီတာချုပ် ဦးကျော်မင်းဆွေကို ဆက်သွယ်ရေး ဥပဒေပုဒ်မ ၆၆ (ဃ) နဲ့ အာမခံမပေးပဲ ရုံးတင်စစ်ဆေးနေတဲ့အချိန် ဖြစ်ပါတယ်။ ၂၀၁၆ ဇွန်လ ၂၅ ရက်ကလည်း 7 Day မီဒီယာကို ပုဒ်မ ၁၃၁၊ “တပ်မတော်ကို ဖြိုခွဲတယ်” လို့ စွပ်စွဲပြီး တရားစွဲဆိုမှု ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီအမှုကတော့ တောင်းပန်လွှာနဲ့ ကျေအေးခဲ့ပါတယ်။

ဧရာဝတီ သတင်းဌာနရဲ့ အယ်ဒီတာ ဦးကျော်စွာမိုးက “ပထမဆုံး ကျွန်တော်တို့ ကြည့်သင့်တာတော့ ပြည်သူပဲ။ ပြည်သူတွေရဲ့ သတင်းရပိုင်ခွင့်၊ သိပိုင်ခွင့် Right to Know ပေါ့။ ဖွဲ့စည်းပုံမှာလည်း ပြဌာန်းထားတယ်။ တကယ်လည်း ပြည်သူတွေရဲ့ အခွင့်အရေး ဖြစ်တယ်။ အဲဒါကို တပ်မတော်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အာဏာပိုင် ဘယ်သူပဲမဆို ဒီအခွင့်အရေးကို ပြည်သူတွေကို ဘယ်လိုမျိုး ပေးမလဲပေါ့။ အဲဒါက နံပါတ်တစ် ကြည့်သင့်တဲ့ အချက်” လို့ ပြောပါတယ်။

အခု နောက်ဆုံး သတင်းထောက်သုံးယောက်ကို တရားစွဲမှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး နိုင်ငံတော်၏အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က “အခုကိစ္စဟာ ဂျာနယ်လစ်သုံးယောက်နဲ့ တပ်မတော် အပြန်အလှန် ဖြစ်နေတဲ့ ကိစ္စရယ်လို့ ဘောင်ကျဉ်းကျဉ်း ကွက်ကွက်လေး ကြည့်လို့ မရပါဘူး။ အခုကျဉ်းသုံးနေတဲ့ ဥပဒေတွေဟာ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနဲ့ ဒီမိုကရေစီ ပြောင်းလဲမှုတွေနဲ့ ကိုက်ညီရဲ့လား။ ဒီမိုကရေစီနဲ့ မညီညွတ်ဘူးဆိုရင် ဥပဒေလမ်းကြောင်းအတိုင်း ပြုပြင် ပြင်ဆင်ရပါလိမ့်မယ်” လို့ ဖွန့်လ ၆ ရက်နေ့က နေပြည်တော်မှာ ကျင်းပပြုလုပ်တဲ့ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲမှာ ပြောပါတယ်။